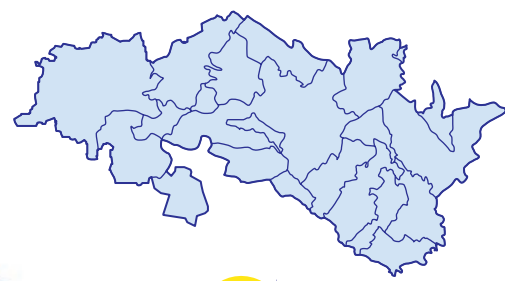

Moravskou cestou

Moravská
cesta

Zima 2020

Bílá Lhota • Bouzov • Červenka • Dubčany • Haňovice • Horka nad Moravou • Cholina • Křelov-Břuchotín • Liboš • Litovel • Luká • Měrotín • Mladeč • Náklo • Pňovice • Příkazy • Skrbeň • Slavětín • Strukov • Střet • Štěpánov • Vilémov

Milí přátelé!

Zkuste někomu na konci roku 2020 popřát, aby byl pozitivní. Nejspíš nebude vědět, jestli to myslíte vážně nebo si děláte legraci, když se slovo pozitivní stalo v poslední době vlastně něčím negativním, nepříjemným, spojeným ne s pozitivní myslí, ale testem na covid-19. Ten protiva covid zamával a zřejmě ještě zamává našimi životy a plány, ať už jsme byli nemocní nebo nebyli. Ovlivňuje veškeré dění ve společnosti, v rodinách, v práci samospráv, podnikatelů, neziskovek, spolků, zemědělců, škol, církví i místních akčních skupin. Však také kdosi moudrý řekl, že nejsměšnější jsme před Stvořitelem, když mu chceme vysvětlit, jaké teď máme plány. Nakonec se musíme vždycky podřídit a přizpůsobit všemu, co přijde. Covid dal našemu regionu citelný zásah už v březnu a na podzim, kdy jsme konečně chtěli přesunout akce uskutečnit, bylo třeba opět ustoupit a odložit plány kamsi a snad... Každopádně, ať už jsme byli nuceni pracovat z domu nebo z kanceláře v Nákle, rozhodně jsme nezaháleli. Tady je stručná rekapitulace našich aktivit, o kterých se podrobněji dočtete na dalších stránkách.

Strategie Deme furt dopřed a necófnem míří do finále

MAS Moravská cesta vybrala k realizaci celkem 93 projektů ve čtyřech operačních programech a 17 výzvách v programovém období let 2016 až 2020. Mezi obce, neziskové i církevní organizace, školská zařízení nebo podnikatele rozdělila přes 86 milionů korun. V letošním roce jsme vyhlásili v Programu rozvoje venkova novou fici zaměřenou na základní služby a obnovu vesnic ve venkovských oblastech. Okruh žadatelů se díky tomu rozšířil a o dotaci mohly požádat také obce, školy a neziskové organizace.

Školy jsou naší významnou cílovou skupinou

Se školami pracujeme velmi intenzivně a spolupráce s nimi se k naší radosti neustále prohlubuje. Letos mohly školy a školská zařízení opět žádat o podporu z IROPu, čehož využilo hned šest z nich. Tentokrát se rozhoupaly i střední a odborné školy. Nad rámec výše zmíněných ak-

tivit **pomáháme se zpracováním tzv. šablonových projektů**. Školám, jež nás oslovily, poskytujeme tento servis zcela zdarma.

Na území MAS se nachází 29 mateřských a základních škol, pro něž realizujeme od září 2018 projekty v Místním akčním plánu (MAP) vzdělávání II. Pomáháme jim ve společných a sdílených aktivitách, jakými jsou exkurze, školení a další vzdělávací akce. Od září školy pracují s novými publikacemi. Kromě **zábavné regionální prvouky**, kterou jsme pro ně letos vydali, obdržely i **učebnice hanáčtiny**, které jsme pro ně zakoupili. Obě regionální publikace slouží jako doplněk klasických osnov. Pokračujeme rovněž v oblíbených programech, které organizujeme ve spolupráci s **olomouckým Sdružením D**. MAS se už v polovině února zaměřila ve vesnických školách a v Litovli také na **výuku angličtiny s rodilým mluvčím** Navotem Lauferem, o jehož lekce jeví zájem.

MAS rozděljuje neziskovkám peníze na projektové dny

Novou aktivitu jsme zahájili pro neziskové organizace nebo mateřská centra, kterým při splnění určitých podmínek proplatíme náklady na **uspořádání projektových dnů**. První akce už zkusili v Jeřmaně a Litovli a podle ohlasů byly úspěšné.

Značku Haná mají další výrobci piva, masa, krmiv, šperků a marmelád

O značku Haná regionální produkt* projevilo letos zájem pět nových žadatelů. Velkorakovský pivovar z Rakové u Konice, ekologická hovězí farma z Pacetluk, specialista na kvalitní krmivo pro psy a kočky z Olomouce, šperkařka z Jezernice a výrobkyně sedmi druhů marmelád z Chropyně. Certifikační komise zasedala s ohledem na situaci letos jen jednou, a to v červnu v Sobáčově, kde všem zájemcům značku udělila. V současné době pokrývá značka Haná území více než 333 obcí, čítá 82 certifikovaných výrobků a celkem sedm služeb. Na jaře jsme ve spolupráci s Olomouckým krajem vydali Katalog regionální produkce, jenž pomáhá výrobcům s propagací. Katalog je k dispozici v tištěné i elektronické verzi. A jakmile to okolnosti dovolí, uspořádáme pro držitele značky školení o marketingu a propagaci.

Pokračování na straně 2

Akce se kvůli covidu rušily

Zrušit jsme museli Tvarůžkový festival i slavnost Jak chutná podzim, obě tyto akce se měly konat v Olomouci a měly být přímo oslavou regionálních značek, jež by pomohla výrobcům se zviditelněním. Věříme, že jakmile to půjde, producentům i veřejnosti vše vyhradíme.

Co plánujeme v roce 2021?

MAS Moravská cesta vyhlásí 6. výzvu v PRV a v průběhu roku připraví ke schválení novou strategii na období let 2021 až 2027, která ovlivní další směřování regionu. Už nyní podnikáme společně s představiteli samospráv procházky obcemi a zaznamenáváme si, o jaké projektové záměry usilují a co potřebují. Plánujeme další spolupráci se školami a chystáme omalovánky s ilustracemi ze zábavné prvouky.

Tak buďte pozitivní!

Vážení kolegové. Kdo jiný, než my musíme zůstat v tom pravém slova smyslu pozitivní. Pozitivní mysl nám pomůže dodat odvahy sobě i těm, pro které pracujeme. Chceme, aby se region MAS Moravská cesta i nadále rozvíjel, aby se v něm lidem dařilo a líbilo. A pokud nás někdo nebo něco přiměje na chvíli přibrzdit, má to určitě také svůj význam. Nad tím ať už se každý zamyslí sám. Za všech okolností se nenechme připravit o radost z práce, která je prospěšná. Jsme tady pro vás a těšíme se na spolupráci s vámi i v roce 2021.

Za celý tým MAS Moravská cesta vám pohodové Vánoce, šťastný nový rok a pevné zdraví přeje

**Julie Zendulková,
předsedkyně**

Strategie Deme furt dopředô a necófnem míří do finále. MAS rozdělila přes 86 milionů!

Celkem 93 projektů ve čtyřech operačních programech a 17 výzvách vybrala k realizaci MAS Moravská cesta v programovém období let 2016 až 2020. Mezi obce, neziskové i církevní organizace, školská zařízení nebo podnikatele rozdělila 86 132 194 Kč. Všechno běží tak, jak má, tedy podle strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) s názvem *Demé furt dopředô a necófnem*, kterou schválilo Ministerstvo pro místní rozvoj v listopadu roku 2016. Strategie je nejen důležitým podkladem pro získání finančních prostředků na realizaci projektů v regionu. Jejím cílem je především zlepšit kvalitu života v obcích MAS a definovat směry rozvoje, na kterém se místní obyvatelé, podnikatelé a zástupci obcí shodli.

Starostové i podnikatelé si spolupráci s místní akční skupinou při naplňování strategie chválí. Například obec Skrbeň využila možnost získat dotaci v daném programovém období hned několikrát. „Z dotace programu IROP jsme přistavěli v základní škole dvě učebny, z PRV opravili v kmenové učebně podlahu, z peněz OPŽP vybudujeme lokální biocentrum a zdejší římskokatolická farnost plánuje přestavět za peníze z IROPu komunitní centrum,“ vyjmenoval některé z projektů starosta Tomáš Spurný. Dlouhodobě spolupracuje s MAS také Petr Čamek z neziskové organizace TJ VS Litovel, který oceňuje možnost čerpání dotací pro neziskovky i podnikatele, jež má možnost při svých aktivitách využívat. „Z Operačního programu Zaměstnanost jsme dosáhli na podporu vodáckých příměstských táborů a z PRV zase například na opravu vodácké hospody a vybavení kuchyně,“ uvedl a dále upřesnil, že z PRV obnovil i vozový park a pořídil užitkové automobily kategorie N1. „O dotace z MAS jsme žádali i v minulosti. Například na nákup lodí a vodáckého vybavení,“ dodal.

Pojďme se ale podrobněji podívat na konkrétní programy a čísla:

OPERAČNÍ PROGRAM	Počet výzev	Počet projektů	Celková výše dotace
IROP	4	21	45 603 333,61 Kč
OPZ	6	14	19 225 496,18 Kč
PRV	4	56	17 567 649,70 Kč
OP ŽP	3	2	3 735 715,21 Kč
CELKEM	17	93	86 132 194,70 Kč

MAS Moravská cesta průběžně vyhláší výzvy ve všech operačních programech. Dotaci na realizaci projektu získalo celkem 19 obcí z celkového počtu 22, které území MAS zahrnuje.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA			
Výzva	Rok	Počet projektů	Celková výše dotace
1. Výzva	2016	6	2 664 023,— Kč
2. Výzva	2018	14	6 132 620,— Kč
3. Výzva	2019	13	2 810 015,— Kč
5. Výzva	2020	23	5 960 991,70 Kč

V **Programu rozvoje venkova** (PRV) vyhlásila MAS čtyři výzvy (v letech 2016, 2018, 2019 a 2020) a podpořila všech 35 žádostí o dotaci. Žadatelé mohli své projekty předkládat do šesti tzv. fíčí (oblastí podpory stanovených MAS ve strategii). Většina se realizovala ve Fíči Podpora investic do živočišné a rostlinné výroby a Fíči Podpora oživení femesel, živností, malých a středních firem a služeb. V roce 2020 vyhlásila MAS výzvu i na Fíči Základní služby a obnova vesnic ve venkovských oblastech. Okruh žadatelů se díky tomu rozšířil a o dotaci mohly požádat také obce, školy a neziskové organizace.

V rámci PRV se realizuje 56 projektů v 18 obcích. Do roku 2020 byly podpořeny projekty v hodnotě 17 567 649 Kč. Seznam veškerých přijatých a realizovaných projektů naleznete na webových stránkách <http://www.moravska-cesta.cz/vyzvy-prv1/>.

OPERAČNÍ PROGRAM ZAMĚSTNANOST			
Výzva	Rok	Počet	Celková výše dotace
1. Výzva OP ZAMĚSTNANOST (2016) – Podpora prorodinných opatření	2016	3	2 371 641,25 Kč
1. Výzva OP ZAMĚSTNANOST (2016) – Podpora zaměstnanosti	2016	2	1 977 134,93 Kč
1. Výzva OP ZAMĚSTNANOST (2016) – Podpora sociálních služeb, aktivit sociálního začleňování a KC	2016	2	3 006 778,75 Kč
2. Výzva OP ZAMĚSTNANOST (2019) – Podpora prorodinných opatření	2019	3	2 879 025,00 Kč
2. Výzva OP ZAMĚSTNANOST (2019) – Podpora zaměstnanosti	2019	1	4 991 400,00 Kč
2. Výzva OP ZAMĚSTNANOST (2019) – Podpora sociálních služeb, aktivit sociálního začleňování a KC	2019	2	3 999 516,25 Kč

V **Operačním programu Zaměstnanost** (OPZ) vyhlásila MAS tři výzvy v roce 2016. První se týkala podpory sociálních služeb, aktivit sociálního začleňování a komunitních center, druhá výzva se orientovala na podporu prorodinných opatření, třetí na podporu zaměstnanosti. O dotaci se ucházelo celkem osm projektů, všechny uspěly, jeden žadatel ale nakonec od realizace odstoupil. Řídící orgán OPZ následně zvýšil alokaci pro ty MAS, které mají dostatek žadatelů a naplňují SCLLD, a MAS Moravská cesta mohla v roce 2019 vyhlásit druhé kolo výzev. O dotaci se přihlásilo sedm žadatelů, z nichž jeden neuspěl a byl zařazen mezi náhradní projekty.

V prvních výzvách OPZ se podařilo realizovat sedm projektů ve čtyřech obcích. V dalších výzvách v roce 2019 podpořila MAS tři žádosti o dotaci na příměstské tábory. V obci Náklo uspořádalo tábor RKC Housátko, vodácký tábor organizoval TJ VS Litovel a tábor v MC Rybič-ka měla v gesci Charita Šternberk. Podporu z OPZ obdržel rovněž projekt Sdružení EDUKOL. V oblasti sociálních služeb uspěly Charita Šternberk, která požádala o podporu pro poradnu NEDLUŽÍM a pro rodiny s dětmi JILORO SERDÍČKO, a mobilní hospic Nejste sami, jenž žádal o podporu na rozšíření hospicové péče na území MAS Moravská cesta.

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM			
Výzva	Rok	Počet	Celková výše dotace
1. Výzva IROP (2017) – Bezpečnost dopravy, oprava a výstavba cyklostezek	2017	7	16 947 999,97 Kč
2. Výzva IROP (2017) – Podpora školství v regionu	2017	5	10 202 998,61 Kč
3. Výzva IROP (2019) – Podpora sociálních služeb	2019	3	8 167 116,75 Kč
4. Výzva IROP (2020) – Podpora školství v regionu II.	2020	6	9 595 741,16 Kč

V **Integrovaném operačním programu** (IROP) vyhlásila MAS čtyři výzvy. Ta první v roce 2017 se zaměřila na zvýšení bezpečnosti dopravy, opravy a výstavby cyklostezek, druhá v témže roce na podporu školství v regionu. Třetí výzva v roce 2019 se orientovala na podporu sociálních služeb a čtvrtá výzva v roce 2020 opět na podporu školství v regionu. O dotaci požádalo celkem 21 uchazečů a MAS všechny projekty podpořila.

Projekty z IROPu se realizovaly ve 12 obcích. Podporu pro školství využily obce Bílá Lhota, Horka nad Moravou, Litovel, Štěpánov, Skrbeň, Příkazy a Náklo. V součtu všech podpořených žádostí činila dotace 19 798 739 Kč. Za tyto peníze se podařilo vybavit a opravit odborné učebny v základních školách. Projekty na zvýšení bezpečnosti, opravu a výstavbu cyklostezek se realizovaly v obcích Bouzov, Strukov, Červenka, Dubčany, Pňovice, Střeň a Příkazy. Za celkem 16 947 999 Kč postavily obce chodníky a zastávky, také opravily cyklostezky. Ve výzvě na podporu sociálních služeb se budou realizovat tři projekty. Charita Šternberk a mobilní hospic Nejste sami pořídí z dotace automobily, díky kterým mohou sociální služby rozšířit a poskytovat je na celém území MAS. Třetím úspěšným žadatelem je Římskokatolická farnost Skrbeň, která obnovuje komunitní centrum.

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
Výzva	Rok	Počet	Celková výše dotace
1. Výzva – Výsadby dřevin na nelesní půdě – MAS Moravská cesta (2018)	2018	1	1 164 514,— Kč
2. Výzva – Realizace ÚSES – MAS Moravská cesta (2019)	2019	1	2 571 201,21 Kč
3. Výzva – Realizace sídelní zeleně – MAS Moravská cesta (2019)	2019	1	2 256 307,— Kč

V **Operačním programu Životní prostředí** (OPŽP) vyhlásila MAS v roce 2018 výzvu, jež se zaměřovala na výsadby dřevin na nelesní půdě. Dotace z tohoto programu posloužila k revitalizaci historické aleje z Litovle k areálu zámku a hospodářského dvora v Nových Zámcích. V roce 2019 vyhlásila MAS výzvu na podporu realizace územního systému ekologické stability (ÚSES) a podpořila žádost o dotaci obce Skrbeň na vybudování lokálního biocentra. MAS vyhlásila i třetí výzvu zaměřenou na podporu realizace sídelní zeleně. I tady projevil zájem o dotaci jen jeden žadatel, kterým je obec Červenka. Od realizace projektu ale nakonec odstoupila.

Co nás čeká v roce 2021?

MAS Moravská cesta vyhlásí 6. výzvu v PRV a bude připravovat ke schválení novou strategii na období let 2021 až 2027, která ovlivní budoucnost regionu. „Strategie rozvoje regionu vzejde opět z komunitních plánování. Nápad, názory a podněty, které na nich zazní, budou zpracovány do finální verze, aby tak měl každý možnost ovlivnit, do čeho se bude v příštích letech investovat. Tedy zda se bude pokračovat v opravách chodníků, navesí, investicích do škol nebo v obnovách alejí a vzniku mokřadů a biotopů,“ uvedla předsedkyně MAS Julie Zendulková. Ta také upřesnila, že z dosavadních diskusí se starosty už vyplynulo, že by se v následujícím období mělo více pozornosti věnovat například zkvalitnění sociálních služeb a znovu i školství, opravám chodníků a komunikací.

**Ing. Aneta Müllerová, asistentka MAS,
tel: 608 082 619,
e-mail: aneta.mullerova@moravska-cesta.cz**

Zábavné vzdělávání v regionu zajišťuje MAP II. Co se povedlo v roce 2020?

Covid necovid, Místnímu akčnímu plánu (MAP) vzdělávání pro ORP Litovel II se v roce 2020 i přes komplikace spojené s uzavřením škol vcelku dařilo. I když se řada plánovaných aktivit musela přesunout z jara na podzim a z podzimu zase na další rok, realizátoři projektu z MAS Moravská cesta se o optimismus a chuť pomáhat se zábavným vzděláváním školám a školkám připravit nenechali. Co všechno se podařilo, na co si budou muset děti ještě počkat a co se pro ně teprve chystá?

Školy a školky se mohou těšit na další programy olomouckého Sdružení D

Školám a školkám přímo na míru šitá témata připravilo olomoucké Sdružení D ve 40 programech. Kvůli covidu se většina lekcí sice nakonec neuskutečnila, děti o ně ale neprijdou a hned, jakmile bude zase „zdravý vzduch“, začnou se plánovat nové termíny. V regionu oblíbené aktivity pomáhají dětem ve školkách rozvíjet například čtenářskou pregramotnost. Ve školách se zase zaměřují více na prevenci.

Se Sdružením D spolupracuje MAS už od roku 2016. „Je nám blížké, že se sdružení orientuje na interaktivní prožitkové programy a eliminuje rušivé faktory školského prostředí, díky čemuž jsou jejich programy efektivní“, vysvětlila manažerka Barbora Koutná, které se líbí, že organizace sestavuje programy pro školy skutečně „na míru“ a podle toho, co samy chtějí. „Lektori pak jezdí do škol a programy se třídami realizují přímo na místě“, řekla.

Aktivity Sdružení D podle Barbory Koutné vítají pedagogové, děti i žáci. „Školky mají největší zájem o programy zaměřené na rozvoj čtenářské pregramotnosti, které jsou vždy spojené s příběhem nějaké knihy. Základní školy si oblíbily roční preventivní programy, které probíhají na školách s určitou třídou a kolektivem po celý školní rok“, upřesnila s tím, že preventivní programy se týkají třeba kyberšikany i poruch příjmu potravy. Nechybí ani prožitkové programy orientované

u tříd prvního stupně na zvládání neúspěchu a u tříd druhého stupně na rozvíjející kompetence k demokratické kultuře a občanství.

Název projektu: Místní akční plán (MAP) vzdělávání pro ORP Litovel II. Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008576.

Zábavná prvouka pro malé a velké je na světě! Pokřtili jsme ji v parku

Zábavná prvouka pro malé a velké z regionu MAS Moravská cesta je konečně na světě. Ve čtvrtek 14. května došlo v olomouckých Čechových sadech i na její symbolický křest. V září knížka putovala do škol, kde se z ní děti začaly učit o zajímavostech ve 22 obcích západní části Olomouckého kraje.

„Prvouku jsme pokřtili jen s autorkou, kolegyněmi z kanceláře i našimi dětmi a to pěkně regionálně – litovelským pivem a moštem z Mezič“, řekla předsedkyně MAS Julie Zendulková. Původně měl být křest spojený s pěknou akcí pro děti i dospělé, kterou však opatření „doby rouškové“ překazila. „Nepřekazila nám ale radost z knížky, která je moc krásná. A to i díky grafické práci Kristýny Frankové a obrázkům Dagmar Klimešové. Oběma patří velké poděkování“, dodala.

Autorka publikace Marie Šuláková zavzpomínala i na další spoluautory, kteří jí pomohli se sběrem podkladů a jejichž jména uvedla

do tiráže. „Byli jimi starostové, učitelé s žáky, někde obyčejní lidé se zájmem o místopis, k informacím mi pomohly i kroniky, knihy o obcích, perličky a zajímavosti mi často poskytly rozhlasové pořady kolegů Miroslava Kobzy a Jána Kadlece“, uvedla.

Publikace má sloužit zejména školám v regionu k lepšímu povědomí o důležitých událostech. Kapitoly o jednotlivých obcích se dělí na několik odstavců. Vysvětlují vždy název vesnice, zabývají se krátce historií, zajímavostmi o tom, jak lidé žili, památkami, pomístními názvy, také osobnostmi nebo studánkami. Texty doplňují vtipné obrázky i komiksy, na kterých dominuje maskot Kohout Viktor. V některých kapitolách si autoři vyšetřili místo i pro regionální výrobce.

„Víme, že prvouka je ve skutečnosti vyučovací předmět, ve kterém se děti seznamují s prvotními poznatky o okolním světě. A že školní prvouka musí obsáhnout daleko víc než jen kapitolu o místě, kde žijeme. Aby pro učitele a děti nebylo těžké zajímavosti o svých obcích dohledat, rozhodli jsme se jim pomoci a vytvořili tuto publikaci“, zdůvodnila Julie Zendulková. „Věříme, že si zábavnou prvoukou budou rádi listovat malí, ale i velcí“, dodala.

Školy pracují s novými publikacemi. Kromě regionální prvouky dostaly i učebnice hanáčtiny

Kromě zábavné prvouky obdržely školy na území MAS Moravská cesta také Učebnice hanáčtiny pro nejmenší. Zatímco prvouka se seznamuje se zajímavostmi regionu, učebnice hanáčtiny má dětem pomoci ke vztahu k rodnému nářečí. I když publikace školy dostaly už v květnu, kvůli covidu se s nimi začaly seznamovat až v září. A přý se dětem, rodičům i učitelům líbí!

Publikace získaly školy díky MAS Moravská cesta, která je financovala z projektu Místní akční plán vzdělávání pro ORP Litovel II. „Zábavná prvouka byla z projektu financována od samého počátku, MAS je totiž jejím zadavatelem, učebnice hanáčtiny jsme školám zakoupili, tu vydal Mikroregion Litovelsko“, přiblížila projektová manažerka Barbora Koutná.

Za vznikem Učebnice hanáčtiny pro nejmenší stojí zejména starosta Náklá Marek Ošťádal s týmem spolupracovníků, kterým vadilo, že se hanáčtina z regionu vytrácí a hlavně malé děti už ji neumí používat. „Co se mnohé školy snažily děti odnaučit, má pomoci tato nová, krásně ilustrovaná a vtipná publikace dětem zase vrátit“, řekl starosta Marek Ošťádal. V jednotlivých lekcích se děti postupně zdokonalí v hanáčtině formou slovíček, říkanek a psaného textu, vždy k danému tématu. Příuči se ale přý i lektýři dospělák.

Školy nové knihy využívají jako doplněk klasických osnov a podle ohlasů se velmi líbí jak učitelům, tak i dětem a rodičům, což tvůrce i zadavatele těší. „Kdo ještě prvouky neobdržel, má možnost si je po předchozí domluvě vyzvednout v kanceláři MAS Moravská cesta“, doplnila projektová manažerka MAP Barbora Koutná, na kterou se mohou případní zájemci obrátit.

Školy v MAS Moravská cesta začaly zkoušet angličtinu s rodilým mluvčím

Rodilí mluvčí angličtiny na našich školách stále chybí. Je jich málo. Hlavně těch, kterým zároveň neschází schopnost učit a pro výuku dětí se hodí. Zvlášť na venkově či v malých městech jsou vzácní. Jsou přitom pro školy velkým přínosem. Aby se děti naučily anglicky, potřebují anglicky hlavně mluvit.

Na výuku angličtiny s rodilým mluvčím se zaměřila už v polovině února ve vesnických školách a v Litovli i MAS Moravská cesta. I tato aktivita vychází z Místního akčního plánu vzdělávání pro ORP Litovel II. Jednoduše a konkrétně to funguje tak, že MAS zaplatí školám na svém území z 80 procent výuku rodilého mluvčího a učitele Navota Laufera, který pochází z Izraele, z rodiny, kde se mluvilo anglicky. Angličtinu pak studoval na univerzitě v Izraeli i na Masarykově univerzitě v Brně. Od roku 2001 žije ve Sřemeničku.

Navotovu práci s dětmi představila zástupcům škol z území MAS Moravská cesta na konci února ZŠ Jungmannova v Litovli. Ukázkovou hodinou završil Navot Laufer své čtrnáctidenní působení v této škole, kde se podle svých slov cítil velmi dobře. „Za dveřmi sborovny už nepromluví česky. Děti neví, že to umím“, řekl. „Příležitost pozvat si rodilého mluvčího moc nemáme. Po každé takové možnosti proto vždycky hned sáhneme“, potvrdila učitelka angličtiny Soňa Purová. Společná výuka s Navotem pro ni byla novou zkušeností.

ností. Ocenila také, že díky společným hodinám vidí, jak na tom její žáci jsou, jak rozumí a co vlastně umí.

„Školy mají o výuku angličtiny s rodilým mluvčím velký zájem. Kvůli covidu jsme ale museli na jaře jejich objednávky stopnout a v říjnu opět hledat nové termíny. Jinak má Navot diář plný až do konce června 2021“, uvedla manažerka Barbora Koutná. Některé školy se podle jejích slov přihlásily ihned po oznámení nové aktivity, takže už mají termíny rezervované. „Projekt bude pokračovat až do konce roku 2021 a angličtina s Navotem určitě chybět nebude“, uzavřela.

Chystáme omalovánky s ilustracemi ze zábavné prvouky

Také se vám líbí obrázky Dagmar Klimešové v Zábavné prvouce pro malé a velké z regionu MAS Moravská cesta? Nám moc. A abychom je ještě lépe využili, rozhodli jsme pro vydání omalovánek pro nejmenší. Kromě obrázků nebudou chybět ani krátké texty, které se budou vztahovat k našemu regionu. Tak se těšte. Už se to chystá!

Nezapomeňte podat žádost o podporu do ŠABLON III. MAS Moravská cesta vám ráda pomůže

Šablony III jsou od konce března tady a s nimi v aktuálním programovacím období poslední vlna zjednodušených projektů pro školy. Vyhlásilo je MŠMT a zájemci mohou žádat o podporu do konce června 2021. Kancelář MAS Moravská cesta je připravena poskytnout žadatelům bezplatnou metodickou pomoc a konzultace, a to jak při zpracování žádosti o podporu, tak také v průběhu samotné realizace projektů.

„Minimální délka realizace projektu musí trvat 12 měsíců, maximální 24 měsíců. Minimální výše výdajů činí 100 000 korun,“ uvedla projektová manažerka Barbora Koutná. Doplnila také, že maximální výše finanční podpory na jeden projekt se stanoví podle vzorce 200 000 Kč na subjekt + (počet dětí/žáků x 1 500 Kč).

Šablony III obsahově navazují na předchozí Šablony II. Tentokrát jsou ale určeny pouze pro mateřské a základní školy. Aktivita jsou zaměřené na osobnostně profesní rozvoj pedagogů a zvyšování kvality vzdělávání v mateřských a základních školách prostřednictvím sdílení zkušeností pedagogů, spolupráce s odborníky z praxe, zahraničních

stáží pedagogů a na pomoc školám při společném vzdělávání dětí a žáků, a to možností personálního posílení o školního asistenta, školního psychologa, speciálního pedagoga, sociálního pedagoga a chůvu. Výzva je ve svém nastavení v souladu s horizontálními principy OP VVV.

Další informace jsou k dispozici zde: <https://opvvv.msmt.cz/vyzva/vyzva-c-02-20-080-sablony-iii-mimo-hlavni-mesto-praha/text-vyzvy.htm>

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MAS Moravská cesta rozděljuje neziskovkám peníze na projektové dny. Máte-li zájem, přihlaste se!

Jste nezisková organizace nebo mateřské centrum a chcete uspořádat projektový den? MAS Moravská cesta vám při splnění určitých podmínek proplatí náklady. Má na to celkem 1 549 380 korun. Přihlaste se, pokud máte zájem. První projektové dny už zkusili v Jeřmani a Litovli. A líbily se!

V bouzovské místní části Jeřmaň se děti zabývaly zábavnou vědou. Projektový den pro ně koncem srpna uspořádal spolek DAMIŠKO. Patnáctka dětí si pod vedením odbornice na přírodní vědy vyrobila lávové lampy i domácí plastelínu. V závěru děti popsaly, co nového se dozvěděly, co jim přišlo nejobtížnější a co naopak nejzábavnější. V Litovli se projektový den odehrál v Litovelské kavárně. Spolek na Pavlínce, který tam akci zorganizoval, přizval brněnského archeologa Petra Kostrhuna, který dětem představil obor archeologie a antropologie. Děti se pak staly umělci, výtvarníky i vědci a nakonec se proměnily v antropology, kteří už dobře vědí, jak se zachovat, když objeví archeologický nálezk. „Jsme moc rádi, že se první projektové dny tak krásně vydařily. Myslím, že když se něco dělá zábavnou formou, dětem ani nevedí, že se vlastně vzdělávají ve svém volném čase,“ řekla projektová manažerka z MAS Moravská cesta Barbora Koutná.

Právě na ni se mohou obracet i další zájemci, kteří by rádi podobnou akci v regionu MAS uspořádali a chtěli přitom využít finanční podporu, kterou organizace nabízí v projektu Podpora zvyšování kvality neformálního vzdělávání v Olomouckém kraji. MAS na něj získala peníze z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, jenž má v gesci MŠMT, a je jednou z 11, které se projektu v Olomouckém kraji účastní.

A jak to celé funguje? „Neziskovkám, které splní podmínky pro konání projektového dne, poskytneme finance na jeho realizaci. Zaměření projektového dne může být různorodé, vyjma sportovní aktivit a sociálních služeb,“ upřesnila manažerka s tím, že projektové dny je možné realizovat v závislosti na aktuální situaci pandemického stavu, která to musí umožnit.

Bližší informace a podmínky, jež se týkají doby trvání a pravidel projektového vyučování, poskytne zájemcům Barbora Koutná.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Kontakt pro další informace:
Mgr. Barbora Koutná
Projektová manažerka MAP
Tel: 777 161 715

E-mail: barbora.koutna@moravska-cesta.cz

Na území MAS Moravská cesta je celkem 22 obcí, které se rozkládají od Bouzova po Horku nad Moravou. V nich se nachází 29 mateřských a základních škol, jež navštěvuje zhruba 3800 dětí. Projekty v Místním akčním plánu (MAP) vzdělávání pro ORP Litovel II realizuje od září 2018 do konce roku 2021, poté na něj naváže MAP III. MAS Moravská cesta a financuje Evropská unie přes operační program OP VVV MŠMT ČR.

Značku Haná mají další výrobci piva, masa, krmiv, šperků a marmelád

Značku Haná regionální produkt® si v roce 2020 přilepilo na obaly pět nových výrobců. Velkorakovský pivovar z Rakové u Konice, ekologická hovězí farma z Pacetluk, specialista na kvalitní krmivo pro psy a kočky z Olomouce, šperkařka z Jezernice a výrobkyně sedmi druhů marmelád z Chropyně. Značka tak v současné době pokrývá území více než 333 obcí, čítá 82 certifikovaných výrobků a celkem sedm služeb.

Velkorakovský minipivovar najdete v Rakové u Konice. Založili ho v roce 2015 tři kamarádi, kteří si pro zábavu zkusili vařit pivo v domácích podmínkách. Během následujících dvou let už měli vlastní technologie, sehnali vlastní prostory. Po čase se minipivovar stal rodinným podnikem už jen Petra Hajkra, který podíly od svých kamarádů odkoupil. Dnes je prý jeho pivo s láskou vařené, k žízni laděné. Od poloviny roku 2019 nabízí tři unikátní druhy: jedenáctistupňové pivo Rupert a Rupert Coffee a nejnověji i třináctistupňové pivo Fojt.

Na kvalitní krmivo pro psy a kočky vsadila olomoucká firma FAMILY BARF s.r.o. Tady vám pro vašeho mazlíčka namíchají plnohodnotnou stravu na každý den, ve které nechybí porce šťavnatého masa, kostí a zeleniny. Značku Haná jim komise udělila nejen za tyto Hanácké komplety, kterých nabízejí celkem pět, ale i za mražené maso pro psy a kočky.

Farma Martina Ležáka v Pacetlukách se zaměřuje na chov masného skotu Podhostýnský Angus, funguje v režimu ekologického zemědělství, produkty mají certifikát bio. Značku Haná získala pro výsekové hovězí maso a hovězí droby. Aberdeen-anguský skot je jedním z nejčastěji chovaných masných plemen u nás i ve světě.

Pokračování na straně 8

Stříbrné šperky s minerály jsou srdeční záležitostí Markéty Suchánkové z Jezernice. O svých výrobcích říká, že jsou inspirovány přírodou, její krásou, rozmanitostí tvarů a barev. Stříbro kombinuje s drahými kameny a polodrahokamy, které přinášejí klid a harmonii do duše. Šperkařka pracuje se stříbrem Ag 925/1000 a modelovacím stříbrem ACS 999/1000.

Lence Němcové a její firmě **HERBA LENA GROUP s.r.o.** z Chropyně přibýly nyní k značkovým ovocným a zeleninovým sirupům a pečeným čajům i **marmelády**. Těch vyrábí její tříčlenný pracovní tým celkem sedm druhů. Své marmošky vaří z mišpule, jeřabin, jahod, pomerančů, citronů, šípků i borůvek.

Kdo tvoří komisi a kdy bude další kolo?

Výrobky a služby vhodné pro udělení značky hodnotí vždy certifikační komise, kterou tvoří zástupci místních akčních skupin, sdružení, institucí, regionálních výrobců a odborné veřejnosti. Zaměřuje se především na základní kritéria podporující místní původ, kvalitu, šetrnost k životnímu prostředí a jedinečnost ve vztahu k regionu. Certifikační komise se sešla naposledy ve čtvrtek 18. června v Sobáčově, kde všem pěti novým zájemcům značku udělila.

Kvůli covidu se už podzimní setkání komise nekonalo a rok 2020 tak byl co do počtu nových uchazečů o značku nejchudší.

Regionální značka garantuje zákazníkům původ výrobku z Hané, originalitu a vazbu na toto území, a zároveň slouží ke zviditelnění místní produkce. Nejbližší kolo další certifikace regionální značky se uskuteční **v první polovině roku 2021**. Značku Haná uděluje MAS Moravská cesta, na kterou se mohou výrobci, řemeslníci, producenti a poskytovatelé služeb se svými žádostmi obracet.

Julie Zendulková
Koordinátorka Haná regionální produkt*
Tel.: 724 111 510
E-mail: julie.zendulkova@moravska-cesta.cz
Web: www.regionalni-znacky.cz/hana

Olomoucký kraj vydal katalog regionálních produktů

Regionálním výrobcům pomáhá s propagací jejich produktů i Olomoucký kraj. V reakci na dobu koronavirovou, která přinesla řadě drobných producentů nemalé potíže, vydal katalog regionální produkce. Jsou v něm zastoupeni výrobci všech regionálních značek v kraji, kterými jsou Haná, Jeseníky a Moravská Brána, také výrobci se značkou Regionální potravina a Výrobek OK. Katalog regionální produkce už výrobci obdrželi, jinak je k dispozici na krajském úřadě, konkrétně na oddělení regionálního rozvoje. „Věřím, že každá propagace je dobrá a může konkrétním výrobcům pomoci,” uvedla koordinátorka značky Haná regionální produkt Julie Zendulková, která iniciativu kraje přivítala.

